

Plates que superen l'or

El penúltim llibre de Julià Guillamon conté moltíssimes idees que poden interpel·lar tota una generació. Com per exemple aquesta afirmació, que seria la llavor del progrés cultural de la societat catalana: “Abans del boom econòmic dels seixanta el destí dels fills dels obrers era ser obrers”. L'extrec del capítol d'*El barri de la Plata* que Guillamon, fill d'obrers, dedica a l'Acadèmia Domingo, una escola propera al domicili familiar del carrer Luchana (avui Roc Boronat) amb fama (infundada) de ser una escola per a nens sense gaires expectatives d'ascens social. Dic que és el seu penúltim llibre sense gaire precisió perquè Guillamon n'ha enfilat quatre de molt seguits: *El sifon de can Sintra* i *Travessar la riera*, dos reculls dels seus articles aquí a *La Vanguardia* editats amb molta cura per Comanegra, *El barri de la Plata* (L'Avenç) i *Josep Palau i Fabre, la joia de viure*, relat o novel·la gràfica amb dibuixos de Toni Benages (Males Herbes). Tots tenen la seva singularitat, però el volum platejat és una barreja de crònica, autobiografia i novel·la que informa tant com commou. Les coordenades semblen clares: Guillamon circumscriu el seu llibre als límits geogràfics d'un Poblenou amb cases, solars i naus industrials, en un temps que abasta mig segle, poc o molt, des dels cinquanta fins que la rèplica olímpica del Fòrum el modifica. És un món que l'au-

Davant els llibres nascuts des de la rancúnia, refulgeix la mirada benvolent que Julià Guillamon aplica al seu pare

tor ha viscut i fins i tot ha estudiat en un treball escolar sobre la història del barri que prefigura el que ara són els TR (treballs de recerca). De fet, *El barri de la Plata* fa tot l'efecte de ser la novel·la de no ficció que ja era latent en dos llibres anteriors: les llunyanes proses experimentals de *La fàbrica de fred* (Empúries, 1991) i la més recent novel·la *La moràvia* (Galàxia Gutenberg, 2011). L'aposta, aquest cop, transcendeix el gènere, en un text molt madur. El pas del temps, la mort dels pares i la recuperació de dipòsits de memòria en forma d'objectes quotidians transformen les cuirasses en vels. La veu de l'escriptor pren distància, es fa més nítida i gosa verbalitzar moments molt traumàtics del seu passat. Es desvetlla i ens desvela d'on ve.

Aquest Sant Jordi les llibreries aniran plenes de llibres de no ficció nascuts des de la rancúnia, o com a mínim des de la voluntat de passar comptes. *El barri de la Plata*, per contra, refulgeix per la mirada benvolent que Guillamon aplica al seu pare, el calderer castellanenc Julián Guillamon, tot un personatge. En comptes de retreure-li l'alcoholisme, amb les conseqüències que se'n deriven, busca la manera d'explicar-se'l i explicar-nos-el. No fa sang del que ha d'entomar la mare, l'estimada Maria Mota, abans de la traumàtica separació, però trenca tots els tabús. Descriu el pare sense escarafalls ni falsa indulgència, en ressegueix la discontinua vida laboral de tècnic que salta d'empresa en empresa i és prou ardit per perdre la por de descriure la por que els va fer sentir. Hi ha plates que superen l'or.